

Nr 59.

Av herr **Andersson, Anders**, och herr **Ekströmer**, om pension eller understöd åt förre ombudet hos pensionsstyrelsen K. Karlsson.

Karl Karlsson i Ryssby av Kronobergs län har allt sedan lagen om folkpension den $\frac{1}{11}$ 1913 trädde i kraft varit kungl. pensionsstyrelsens ombud i ett distrikt, som under mera än 25 år omfattat större delen av Kronobergs län och alltså berett honom full sysselsättning.

Med erkännande av det förtjänstfulla sätt, varpå Karlsson fullgjort detta uppdrag, har kungl. pensionsstyrelsen i underdånig skrivelse till Konungen den 22 maj 1942 hemställt om beredande av pension åt Karlsson från och med månaden efter det hans ombudsskap upphört. Denna hemställan har Kungl. Maj:t icke ansett sig kunna bifalla, som det vill synas, emedan ombudsskapet varit en arvodesbefattning.

Vid tidigare behandling i riksdagen av frågor rörande pensionering av arvodestagare och jämväl av personer utan anställning i statens tjänst har riksdagen icke ansett sig böra intaga samma formella ståndpunkt som Kungl. Maj:t, utan tagit mera hänsyn till en lång, gagnarik verksamhet i det allmännas tjänst. Se bl. a. bankoutsrottets utlåtande 1940 nr 8/16 och 21/12.

Då Karlsson, som nu är fyllda 70 år och utan inkomst och förmögenhet, under plikttroget arbete offrat mera än 29 år i statens tjänst mot en i förhållande till arbetets art och omfattning ringa ersättning, måste det framstå som rimligt, att han tillerkännes pension eller understöd under sin återstående livstid. Vi få därför hemställa,

att riksdagen måtte tillerkänna f. d. ombudet hos kungl. pensionsstyrelsen Karl Karlsson pension eller understöd från och med innevarande januari månad efter samma grunder, som om han innehåft med pensionsrätt förenad statstjänst.

Kungl. pensionsstyrelsens ovannämnda skrivelse till Konungen och Kungl. Maj:ts beslut däröver bifogas.

Stockholm i januari 1943.

And. Andersson.

Ivar Ekströmer.

Bil. A.

Till KONUNGEN.

I skrivelse till pensionsstyrelsen den 15 mars 1942 har styrelsens ombud för Sunnerbo- och Växjöområdena Karl Karlsson i Ryssby anhållit, att styrelsen måtte hos statsmakterna söka utverka pension åt honom på grund av hans anställning såsom styrelsens ombud. Med överlämnande av Karlssons skrivelse jämte därtill hörande bilagor får pensionsstyrelsen anföra följande.

Jämlikt 27 § lagen den 28 juni 1935 (nr 434) om folkpensionering skall för varje pensionsdistrikt finnas ett av pensionsstyrelsen förordnat ombud; dock må samma person kunna förordnas till ombud för flera pensionsdistrikt. En likalydande föreskrift fanns i 27 § lagen den 30 juni 1913 (nr 120) om allmän pensionsförsäkring. Ombudens åliggande framgå av bifogade instruktion. Ombudsförordnande meddelas längst för ett år åt gången. I kungl. brev den 10 oktober 1913 bemyndigades pensionsstyrelsen att för tiden intill 1914 års utgång bland de enligt 27 § lagen om allmän pensionsförsäkring förordnade ombuden utse vissa personer till ett antal av högst femtio för hela riket att under benämningen instruktionsombud stå till styrelsens förfogande för biträdande inom visst område vid behandlingen av organisationsärenden och frågor rörande pensionsnämnderna. I brevet föreskrevs vidare, att instruktionsombuden för uppdraget ägde åtnjuta ej mindre för därav föranledda resor resekostnads- och dagtraktamentsersättning enligt fjärde klassen i gällande resereglemente än även arvode till det belopp pensionsstyrelsen ägde bestämma, dock högst 1,000 kronor för år räknat. I kungl. brev den 1 oktober 1914, avseende tiden från och med den 1 januari 1915, hava angående ersättningen till pensionsstyrelsens ombud lämnats samma föreskrifter, som i förenämnda brev av den 10 oktober 1913 meddelats rörande instruktionsombuden.

Maximiarvodet för ombuden höjdes från och med den 1 januari 1919 till 1,200 kronor och från och med den 1 januari 1920 till 1,800 kronor för år. Från och med den 1 juli 1927 har ombudsarvode kunnat utgå med högre belopp än 1,800 kronor för år, dock endast om Kungl. Maj:t lämnat medgivande därtill. Resekostnads- och traktamentsersättning har från och med den 1 augusti 1925 utgått enligt rese- och traktamentsklass II D.

De nu utgående ombudsarvodena uppgå till i medeltal 1,630 kronor för år, lägst 70 kronor och högst 3,600 kronor. I 24 fall utgår högre arvode än 1,800 kronor. Antalet ombud är för närvarande 76.

Karlsson, som enligt vad bifogade åldersbetyg utvisar är född den 12 januari 1873, tjänstgjorde från och med den 1 november 1913 till och med den 31 december 1914 som instruktionsombud för hela Kronobergs län. Under tiden 1915—1917 innehade Karlsson förordnande som styrelsens ombud för Sunnerbo- och Kinnevaldsområdena, vilka omfattade 56 pensionsdistrikt med sammanlagt omkring 90,000 invånare. Från och med den 1 januari 1918 och allttjämt tjänstgör Karlsson som ombud för Sunnerbo- och Växjöområdena, omfattande 75 pensionsdistrikt med tillhoppa cirka 127,000 invånare. Arvodet till Karlsson har utgått med följande belopp.

1/11—31/12 1913	med	100 kronor,	
1914	»	620	» ,
1915	»	1,000	» ,
1916	»	800	» ,
1917 och 1918	»	1,000	» för år,
1919	»	1,200	» ,
1/1 1920—30 6 1927	»	1,800	» för år,
1/7 1927—30 6 1939	»	3,000	» » ,
1/7 1939—	»	3,300	» » .

Några särskilda bestämmelser om pension för pensionsstyrelsens ombud finnas icke. Ej heller torde kungörelsen den 7 december 1934 (nr 585) med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst vara tillämplig beträffande ombuden. Pension på grund av anställning såsom styrelsens ombud skulle således endast kunna erhållas efter särskilt beslut av Kungl. Maj:t och riksdagen. För att ett sådant beslut skall kunna ifrågasättas torde enligt styrelsens mening i första hand de i 2 § förenämnda kungörelse (senaste lydelse S. F. S. 1938, nr 512) angivna villkoren för erhållande av pension böra vara i huvudsak uppfyllda. Detta innebär bland annat att vederbörande vid den tidpunkt, då han uppnår sextio års ålder, skall under en tid av sammanlagt femton år efter fyllda aderton år hava innehaft sådan anställning i statens tjänst, som utgjort hans huvudsakliga sysselsättning och förvärvskälla.

Då Karlsson år 1933 uppnådde 60 års ålder hade han tjänstgjort såsom pensionsstyrelsens ombud i omkring 19 år. Med hänsyn till ombudsuppdragets omfattning är styrelsen av den mening, att uppdraget under sammanlagt minst 15 år av denna tid utgjort Karlssons huvudsakliga sysselsättning och förvärvskälla.

Med anledning av vad sålunda anförts och då Karlsson fullgjort ombudsuppdraget på ett synnerligen förtjänstfullt sätt får pensionsstyrelsen hemställa,

att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen, att Karlsson på grund av förordnandet såsom styrelsens ombud måtte tillerkännas pension av statsmedel, att utgå från och med månaden efter den, med vars utgång ombudsuppdraget upphört.

I ärendets behandling hava, förutom undertecknade, deltagit byråcheferna Broberg, Smedmark och Henning.

Stockholm den 22 maj 1942.

Underdånigst

K. PERSSON.

Folke Broberg.

Bil. B.

Kungl. Socialdepartementet.

Gustaf etc. Med skrivelse den 22 maj 1942 har pensionsstyrelsen överlämnat en av styrelsens ombud för Sunnerbo- och Växjöområdena Karl August Karlsson i Ryssby gjord ansökning att bliva tillerkänd pension på grund av långvarig tjänstgöring som sådant ombud.

Häröver har statskontoret den 31 juli 1942 avgivit utlåtande.

Kungl. Maj:t finner ansökningen ej föranleda annan åtgärd än att Kungl. Maj:t med hänsyn till i ärendet föreliggande särskilda omständigheter förordnar, att till Karlsson skall efter det hans förordnande såsom pensionsstyrelsens ombud upphört utbetalas en gratifikation av ettusenfemhundra kronor; och anbefaller Kungl. Maj:t statskontoret att från femte huvudtitelns reservationsanslag till extra utgifter till Karlsson utbetala berörda belopp.

Avskrifter av detta brev tillställas finansdepartementet, riksräkenskapsverket, pensionsstyrelsen och Karlsson till kännedom.

Stockholms slott den 13 november 1942.

GUSTAF.

Thorwald Bergquist.